

CABINET PREŞEDINTE DIRECTOR GENERAL

Poziţia Consiliului de Administraţie al SRR faţă de propunerea legislativă de eliminare a taxei radio-tv

Referitor la iniţiativa legislativă privind eliminarea unor taxe precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative, prin care se propune şi modificarea articolelor 40 şi 41 din Legea nr.41/1994, privind organizarea şi funcţionarea Societăţii Române de Radiodifuziune şi Societăţii Române de Televiziune, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, astfel încât taxa pentru serviciul public de radiodifuziune să fie eliminată, vă comunicăm faptul că **Societatea Română de Radiodifuziune NU susține adoptarea acestei propuneri legislative pentru următoarele considerente:**

Proiectul de lege privind eliminarea unor taxe precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative poate avea impactul social dorit numai în situaţia în care, fiecare caz în parte, va fi analizat tocmai în ceea ce priveşte consecinţele sociale pe termen mediu şi lung.

Din expunerea de motive a proiectului de lege rezultă că scopul eliminării celor peste 100 de taxe este „*reducerea timpilor petrecuţi la cozi, în faţa ghişeelor, pentru plata acestora, dar şi eficientizarea activităţii instituţiilor publice pentru simplificarea şi fluidizarea proceselor interne*”.

Este foarte ușor de observat că eliminarea taxei radio-tv deși nu răspunde realizării dezideratului pentru care a fost inițiată propunerea legislativă, modifică radical existența autonomă și independentă a serviciilor publice de media.

Inainte de a ne pronunța pe oportunitatea acestei măsuri trebuie arătat că menirea de serviciu public de interes național al Societății Române de Radiodifuziune, așa cum este stabilită de lege, trebuie privită nu numai în ceea ce privește prima dimensiune, respectiv prestarea pentru public ci și cu privire la contribuția publicului la existența acestui serviciu.

Taxa pentru serviciul public de radiodifuziune este principala sursă de finanțare a Societății Române de Radiodifuziune și este plătită de către cetățenii României fără întrerupere de la înființare din 1928 până în prezent, indiferent de regimurile care s-au succedat.

Valoarea acestei taxe (2,5 lei / familie lunar), este cea mai scăzută din Europa – cca 7 euro pe an, fiind de 4-5 ori mai mică decât cele din Serbia, Polonia, Grecia, Slovacia și 8 ori mai mică decât cea din Cehia.

Mentionăm că majoritatea serviciilor publice de media din Europa sunt finanțate prin plata unor taxe/contribuții ale cetățenilor, iar în țările în care nu există această plată, independența editorială este afectată. Dintre cele mai reprezentative țări care au înțeles că această modalitate de finanțare asigură informarea corectă a cetățenilor asupra problemelor de interes public sunt : Marea Britanie, Germania, Norvegia, Danemarca, Suedia, Elveția, Austria, Italia, Belgia, Polonia, Cehia, Slovacia, Grecia, Portugalia, etc.

La nivelul anului 2015, veniturile din taxa pentru serviciul public de radiodifuziune au fost de 207 mil lei, reprezentând 48% din totalul veniturilor societății. Celelalte venituri proprii (publicitate, sponsorizări, concerte, Gaudeamus, prestații, etc.) au însumat aproximativ 24 mil lei, reprezentând cca. 6% din total venituri. Restul veniturilor de 196 mil lei au fost constituite din alocații de la bugetul de stat, destinate plății serviciilor de transmitere a semnalului radio și respectiv, funcționării Direcției Formații Muzicale, Departamentului Radio România Internațional și Radio România Chișinău.

În contextul celor de mai sus, în cazul în care se anulează taxa pentru serviciul public de radiodifuziune, efortul finanțier suplimentar suportat de bugetul de stat pentru finanțarea Societății Române de Radiodifuziune ar fi de minimum 210 mil lei anual, neluând în calcul cheltuielile de capital, necesare pentru finanțarea investițiilor SRR, estimate la cca 15 mil lei anual.

Nu se poate ignora faptul că taxa radio are ca scop finanțarea activității Radioului Public, ca serviciu public autonom de interes național, independent editorial, astfel că nu

putem fi de acord cu cele consemnate în expunerea de motive, referitor la faptul că veniturile vor fi asigurate de la bugetul de stat în numele transparenței și al eficientizării.

Eliminarea taxei radio și tv nu este în spiritul Directivei 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 care statuează că „*Serviciile mass-media audiovizuale sunt în egală măsură servicii culturale și servicii economice. Importanța lor crescândă pentru societăți, pentru democrație – în special prin asigurarea libertății de informare, a diversității de opinie și a pluralismului în mass-media –, pentru educație și cultură justifică aplicarea unor norme specifice pentru aceste servicii.*”

În acest context, apreciem că este insuficient fundamentată eliminarea acestei „taxe” numai pe aceste două motive, care în cazul Radioului public nici nu sunt relevante, deoarece se omit cîteva cheștiuni esențiale:

- nu se face nicio precizare care va fi regimul juridic al Societății Române de Radiodifuziune, și aşa definit precar, în condițiile în care finanțarea se va face de la buget;
- nu se face o estimare a sumelor pe care Guvernul României urmează să le aloce prin legea bugetară în raport cu cheltuielile actuale pe care SRR le face pentru a se menține pe piața media pentru ascultătorii săi, fără să mai punem în discuție necesitatea continuă de dezvoltare;
- care este impactul editorial al unei asemenea subordonări financiare și în ce măsură s-ar mai putea vorbi de independență editorială în aceste condiții.

O modificare de o asemenea anvergură pentru SRR și SRTv are implicații majore de concept asupra întregului act normativ, presupune o schimbare totală de paradigmă astfel că apreciem ca insuficientă corecția adusă numai art. 40 și 41 din Legea nr. 41/1994, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că mijloacele de informare în masă rămân un instrument de influență politică și există un risc considerabil în ceea ce privește capacitatea acestora de a-și mai îndeplini misiunea publică de educație, cultură, informare, diversitate de opinie, atât de necesară în piața audiovizuală, dat fiind faptul că societățile private de media sunt motivate în mod predominant de profitul financiar.

Societatea Română de Radiodifuziune trebuie să rămână independentă editorial și financiar, indiferent de partidele aflate la putere și care ne guvernează, taxa radio fiind legătura esențială între cetățeanul plătitor și serviciul public de radio prestat în numele lui și pentru el.

Trecerea finanțării la bugetul de stat transformă postul public de radio într-un post guvernamental, în acest mod Societatea Română de Radiodifuziune pierzându-și autonomia și independența, precum și credibilitatea în exercitarea misiunii sale publice în beneficiul cetățenilor.

Modificarea art. 40 și 41 ale Legii nr. 41/1994, republicată, cu modificările și completările ulterioare, servește exclusiv anulării unor taxe, dar creează multiple probleme juridice, organizatorice, economice și sociale fiind insuficientă pentru ca SRR și SRTv să funcționeze fără sincope, cu un statut juridic clar.

Potrivit dispozițiilor art. 1, art. 2 și art. 8 din Legea nr. 41/1994, republicată, Societatea Română de Radiodifuziune este un serviciu public autonom de interes național, independent editorial care își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului, autonomia și independența editorială ale acesteia fiind garantate prin lege și ocrotite de orice ingerințe ale autorităților publice, precum și de influențele oricăror partide, formațiuni social-politice, sindicale, organisme comerciale și economice sau grupuri de presiune.

Este cert că, prin folosirea sintagmei „entitate autonomă”, legea a dorit să reglementeze independența și autonomia administrării Societății Române de Radiodifuziune în acord cu prevederile art. 31 alin. (5) din Constituție, cu consecințe în privința funcționării editoriale și economice după propriile norme prin care să-și poată îndeplini obligația de a asigura, prin întreaga activitate, „*pluralismul, libera exprimare a ideilor și opinilor, libera comunicare a informațiilor, precum și informarea corectă a opiniei publice*”.

Autonomia și independența editorială a Societății Române de Radiodifuziune nu reprezintă însă un concept limitat la activitatea editorială, ci, reglementarea acoperă și aspectele organizaționale, financiare și de management.

De aceea, legea a prevăzut la art. 40 din Legea nr. 41/1994 că veniturile proprii ale Societății Române de Radiodifuziune provin în principal din taxa radio, care a fost instituită ca o garanție a autonomiei activității Societății Române de Radiodifuziune din toate punctele de vedere, astfel cum a reținut și Curtea Constituțională ori de câte ori s-a pronunțat cu privire la constituiționalitatea taxei radio-tv.

În acest sens, prin Decizia nr. 159/2004 a Curții Constituționale se arată că „*Autonomia acestor servicii determină informarea corectă a persoanelor asupra problemelor de interes public și asigură un cadru organizat pentru exercitarea libertății de opinie, libertății de a primi și comunica informații ori idei, fără amestecul autorităților publice.*”

Art. 40 din Legea nr. 41/1994 face parte din capitolul IV - "Activitatea financiară" care cuprinde reguli de organizare în ceea ce privește patrimoniul și resursele financiare ale serviciilor publice de radio și de televiziune, administrarea și gestionarea acestora. Având în vedere că dispozițiile art. 31 alin. (5) din Constituție consacră garanția constituțională a autonomiei serviciilor publice menționate, se impune, cu necesitate, ca organizarea lor să fie astfel reglementată prin lege organică, încât să le asigure autonomia funcțională.

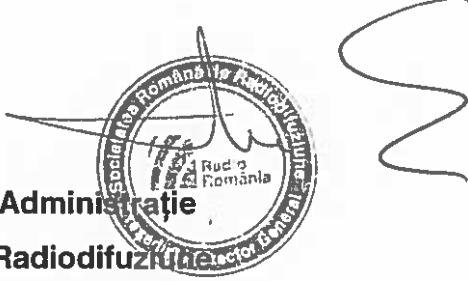
Prin urmare, numai prin menținerea dispozițiilor actuale ale legii care reglementează pentru serviciile publice de radiodifuziune și de televiziune plata unei taxe poate fi asigurată autonomia financiară, ca premisă a organizării lor autonome.

În concluzie, nu suntem de acord cu propunerea legislativă privind eliminarea taxei radio, care odată aplicată va avea rapid ca urmare scăderea calității actului editorial în detrimentul cetățenilor români, aducerea la zero a celor două instituții media publice, încetarea existenței noastre cu satisfacția minoră a unei transparențe și eficiențe la nivel declarativ.

Se știe de când lumea că "cine plătește muzica o și comandă"! Vă rugăm, nu anulați singura legătură între publicul beneficiar și serviciul public de radio.

Cu deosebit respect,

În numele Consiliului de Administrație
al Societății Române de Radiodifuziune

Ovidiu MICULESCU

Președinte